

PODSUMOWANIE RAPORTU UNESCO/IUCN WS PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

3 kwietnia 2019 UNESCO opublikowała raport ze wspólnej misji UNESCO/IUCN do transgranicznego (Białoruś i Polska) obszaru Światowego Dziedzictwa Ludzkości Puszcza Białowieska. Misja miała na celu ocenę czy Puszcza Białowieska powinna zostać wpisana na Listę Obszarów Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu.

Główne wnioski i rekomendacje zawarte w raporcie:

- Prowadzona od 2016 roku wycinka i aktywna gospodarka leśna została uznana za poważne zagrożenie dla obszaru w świetle regulacji dotyczących ochrony Światowego Dziedzictwa UNESCO.
- Mimo powyższego i w związku z zaprzestaniem wycinki na początku 2018 roku, eksperci w chwili obecnej nie rekomendują wpisania obszaru na Listę Obszarów Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu. Natomiast w przypadku gdy Strona Polska nie zastosuje się do przestrzegania wyznaczonych zasad ochronnych ustalonych podczas nominacji w 2014 roku, Komitet Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO powinien wpisać obszar na Listę Obszarów Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu. Złamanie tych ustaleń byłoby m.in.: wznowienie aktywnej gospodarki leśnej w obszarze ochrony ścisłej, strefie I i II, włączając w to jakąkolwiek wycinkę, tzw. cięcia sanitarne, cięcia uzasadniane względami bezpieczeństwa poza 50 metrowym pasem wzdłuż głównych dróg publicznych, usuwanie martwego drewna, lub wspomaganą regenerację drzewostanu na terenie całego obszaru Światowego Dziedzictwa.
- Należy wstrzymać aneksowanie i przygotowanie nowych Planów Urządzania Lasu do momentu opracowania Zintegrowanego Planu Zarządzania dla polskiej części obszaru.
- Należy przyspieszyć prace nad przygotowaniem Transgranicznego Planu Zarządzania (TPZ) dla całego obszaru, zdefiniowanie wizji zarządzania obszarem, która powinna być w pełni zgodna z przyjętą deklaracją dotyczącą Wyjątkowej Powszechnej Wartości (Statement of Outstanding Universal Value). TPZ powinien uwzględniać pola współpracy pomiędzy Polską i Białorusią, takie jak poprawa reżimu hydrologicznego, łączność ekologiczną, zarządzanie populacją żubra itd.
- Strona polska powinna w trybie pilnym przygotować Zintegrowany Plan Zarządzania (ZPZ) obszarem i zastosować następujące rekomendacje:

- Włączyć w proces planowania wszystkie zainteresowane strony (t.j. Park Narodowy, Lasy Państwowe, specjalistów z dziedzin dotyczących atrybutów ochrony obszaru, organizacje pozarządowe).
 - Umieścić ochronę Wyjątkowej Powszechnej Wartości jako główny cel zarządzania obszarem.
 - Zdefiniować działania zarządcze na podstawie zmapowanych atrybutów definiujących Wyjątkową Powszechną Wartość.
 - Zdefiniować możliwe modyfikacje strefowania w celu uproszczenia obecnej sytuacji bez zmniejszania obszaru wyłączonego z prowadzenia działań z zakresu gospodarki leśnej (strefa ochrony ścisłej, strefa I i II).
 - Dostosować wszystkie pozostałe plany zarządzania w obszarze z wypracowanym Zintegrowanym Planem Zarządzania.
 - Zdefiniować jasne zasady podejmowania decyzji dotyczących obszaru (governance) pomiędzy Białawieskim Parkiem Narodowym, Lasami Państwowymi i Ministerstwem Środowiska.
 - Przesłać wersję roboczą Zintegrowanego Planu Zarządzania do World Heritage Centre przed jego ostatecznym przyjęciem.
-
- Strona Polska powinna wstrzymać prace na drodze Narewskiej do czasu przygotowania i złożenia szczegółowej Oceny Oddziaływania na Środowisko, która oceni wpływ inwestycji na Wyjątkową Powszechną Wartość obszaru.
 - Należy wypracować wizję jak obszar Światowego Dziedzictwa może przyczynić się do zrównoważonego rozwoju regionu. Wizja taka powinna się opierać na strategii zrównoważonej turystyki zgodnej z ochroną Wyjątkowej Powszechnej Wartości obszaru.